

MAGYARÁG

Tulajdonos: „Frina” S. A. Bejegy. la Trib.
Bihor Fsoc. 1798—1938Felelős kiadó:
ÖZV. PASZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Dos. No. 310—1938. Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

MEGKEZDŐDTEK a restaurációs ünnepségek

Révről tegnap elindult a kerékpár-staféta, mely
a vizeskorsót s a buzaköteget viszi az uralkodónak

Nagyvárad, június 6. Június 6-án, annak a napnak az évfordulóján, amikor a száműzetésből visszatérő II. Károly király az ország földjére lépett, megkezdődtek országsszerte a restaurációs ünnepségek. Az ország minden köz- és magánépületét fellebogózták.

A június 6-i ünnepségből Bihar megye veszi ki legaktívabb módon részét. Hiszen Bihar megye területén, Rév község határában taposhta meg a király először az ország földjét, itt szállott le repülőgéppel és itt ivott friss vizet Mudura Mária korszájából.

Ezen a napon minden esztendőben elindul a restaurációs staféta arról a helyről, ahol 9 évvel ezelőtt a király leszállott repülőgéppel. Tegnap hajnalban ismét ünnepélyes külsőségek között indult el a staféta.

A helytartóság képviselőjében Hodor Victor vezértitkár, a megye képviselőjében pedig Georgescu ezredes-prefektus és Tárnoveanu Leonid főjegyzőhelyettes jelentek meg.

Száznál több kerékpáros gyűlt egybe, hogy résztvegyen a stafétában.

Az immár történelmi hagyománnyá vált vizeskorsót

és a buzaköteget a királyi helytartó képviselőjében Hodor Victor vezértitkár adta

át, aki megelőzőleg hosszab beszédben méltatta a nap jelentőségét.

Anglia még mindig azt hangoztatja, hogy a Balti államok garanciája fölösleges

A francia lapok érdeklődésének középpontjában még egyre a danzigi kérdés és az angol-francia—orosz tárgyalások állanak és

hangjukat a törhetetlen optimizmus jellemzi.

A Figaro londoni levelezője utján úgy értesül, hogy az orosz követelések legnagyobb része

minden további nélkül teljesíthető

és ezek körül nem is merül fel semmiféle nehézség. Ezzel szemben igen nehéz probléma a balti államoknak adandó garancia kérdése. A balti államok ugyanis az angol kormány kérdésére, hogy nincs-e ellenükre egy olyan garancia, mint amilyennek nyújtását a szovjetek követelik, azt a vá-

laszt adták, hogy visszautasítanak minden direkt, vagy indirekt protekciót.

Bizonyos angol köröknek véleménye szerint ez a biztosíték különben is felesleges, hiszen a mai helyzetben minden agresszió feltétlenül általános háborúra vezetne és így nincs szükség külön garanciális kijelentésekre.

Hitler még nem tett e Danzig megszállásáról

Az Oeuvre két cikkben is foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. Danzigra vonatkozóan londoni levelezőjétől közöl hírt, amely szerint az angol fővárosban, dacára annak, hogy Ribbentrop az utóbbi időben enyhébben kezeli a danzigi problémát, ez a kérdés még mindig első vonásban kell, hogy érde-

A staféta elindulását istentisztelet előzte meg, amit Drimba Alexandru élesdi főesperes celebrált.

A staféta elindulását végignézte nagyon sok bukaresti újságíró is. A verseny legbiztosabb jelöltje egyébként Tudose Románia többszörös kerékpár-bajnoka.

A versenyzőket Georgescu ezredes-prefektus látta vendégül.

kelje Európát

— Igaz — írja a francia lap —, hogy Hitler egyelőre a jelek szerint elhárította a szabadváros megszállását, de ez nem jelenti azt, hogy tervéről végleg letett.

A németek erre vonatkozó előkészületei, ha fékezett iramban is, de tovább folynak és elég a III. Birodalomnak, hogy a támadáselleni szövetség részéről csak egy pillanatnyi habozást lásson, hogy azonnal visszatér régi, rajtaütéses taktikájához.

Ugyancsak a L'Oeuvreben ír Genevieve Tabouis a francia—angol—orosz tárgyalások haladásáról és közli azt az értesülését, amely szerint a francia kormány, az orosz szempontok figyelembentartásával és elfogadásával

olyan két javaslatot tesz, amelyek alkalmasak arra, hogy a balti államoknak adott és azok kifejezett óhaja ellenére nyújtandó garancia nélkül is tökéletesen egyenértékű biztosítékot adjon Oroszországnak.

A javaslat különösen a támadás elleni szerződés automatizmusát hangsúlyozná ki, vagyis azt, hogy bármelyik szerződő országot, vagy az azok által garantált országok bármelyikét támadás érné,

a szerződő három nagyhatalom azonnal és minden külön diplomáciai tárgyalás lefolytatása nélkül fegyveresen beavatkozik a konfliktusba.

Chamberlain kijelentette az alsóházban hogy nem tud a pápa közbeépéséről

London, június 6. Chamberlain angol miniszterelnök egy képviselő kérdésére kijelentette, hogy szombatn átvetta a szovjet választ és az angol szakértők jelenleg ezt tanulmányozzák. Ha a munka befejeződik, az eredményt közlik az alsóházzal. Egy másik kérdésre azt felelte, hogy nem ismeri azokat az ellenvetéseket, amelyekkel állítólag a Vatikán tett volna egy, a szovjettel kötendő egyezményvel szemben. Közöl-

te végül, hogy a Thetis tenger-alattjáró szerencsétlensége ügyében vizsgálatot folytatnak le.

Az angol kormány külügyi bizottsága az alsóházban ülést tartott. A külügyi bizottság az angol javaslatokra adott orosz válaszcjegyzéket tanulmányozta.

Páris, június 6. A francia kormány minisztertanácsot tartott, amelyen a nemzetvédelmi fontos törvényjavaslatokat tárgyalták meg. E törvényjavaslatokat jóváhagyás végett az

államtanács elé terjesztik.

Páris, június 6. A francia sajtó nagy figyelmet szentel a Vatikán békemunkájának. A Temps római tudósítója azt írja, hogy a Vatikán igen szívesen venné, ha XII. Pius pápa felkérné egy nemzetközi értekezlet levezetésére. Vatikáni körökben úgy tudják, hogy ezt a kérelmet a pápa nem utasítaná vissza. A pápa semleges magatartást tanusítana

Családi dráma Bucurestiben

Lelőtte feleségét, majd maga ellen fordította a revolvért a különváltan élő férj

Bukarest, június 6. Az elmúlt éjszaka megrendítő családi dráma történt a fővárosban. Carlovici Constantin munkanélküli, volt kereskedő, különváltan élt feleségétől. A férj több ízben megpróbált kibékülni feleségével, de az asz-

szony visszautasította. Az elmúlt éjszaka Carlovici volt felesége lakására ment és felkérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony visszautasította férjének hívását, mire a férj előrántotta revolverét és rásütötte feleségére, akinek fejébe fű-

dott a golyó. A férj ezután öngyilkosságot kísérelt meg és maga ellen fordította a revolvért, mellbelőtte magát. Mindkettőjüket súlyos állapotban szállították kórházba.

Saját termékek

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 " vétélnél 9 Lei

Marghitai Uradelem berlerakata
Piata Mihai Viteazul 1. ücsul pa ota

Pénteken utazik Ankarába Galencu

Bukarest, június 6. Galencu külügyminiszter pénteken este Ankarába, majd Athénbe utazik.

Tömegszerencsétlenség egy japán szigeten

Tokió, június 6. A Japánhoz tartozó Sikoku-szigeten, Kochi től keletre, súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Két benzinciszterna a mélységbe zuhant és magával rántott több személykocsit. A szerencsétlenségnek tizenhárom halottja és harminc súlyos sebesültje van.

Három testvér megölt két testvér

Soroca, június 6. Coban Vasile és Alexandru testvérek, valamint másik három testvér Galben Lavrentie, Procopie és Jan között tegnap éles vita támadt, amely verekezésbe fulladt. Az összetűzés során Coban Vasile és Alexandrut megölte a másik három testvér.

Saját autóját állította be a CFR Arad és Nagyvárad, valamint Arad és Kolozsvár között. Megírtuk, hogy június 1-től a CFR monopolizálta az országúti teherautófuvarozást. Nagyvárad-Kolozsvár és Arad-Nagyvárad országúton a CFR saját teherautóit állította be. A fuvardíj azonban sokkal magasabb mint eddig volt és a CFR nem vállalja utánvételes csomagok küldését. A teherautófuvarozás feltételeit a CFR autóbussz állomásán kifüggesztették.

Helven halottja van a borzalmas mexikói mozi-tűznek

Leégett Mexikó legnagyobb cukorgyára is

Mexikó, június 6. Hatalmas tűz ütött ki vasárnap a Morales-tartományban lévő Zacatepec város egyik filmszínházában. A tűznek 52 halálos és több sebesült áldozata van. A tűz több szomszédos épületet is elhamvasztott, köztük Me-

ziko egyik legnagyobb cukorgyárát.

Mexikó, június 6. A Zacatepec városában történt tűzkatasztrófa sokkal nagyobb méretű, mint ahogy eleinte hinni lehetett. A lángok néhány pillanat alatt elborították a film-

színház épületét. A nézőtér körülbelül 800 ember ült, akik közül 70 meghalt, 150 pedig súlyosan megsebesült. A széné égett holttestek közül csak 28-nak sikerült megállapítani a személyazonosságát.

Londonba érkezett Stein Aurél a világhírű magyar Azsia-kutató

London, június 6. Stein Aurél világhírű magyar orientalista Londonba érkezett. Stein Aurél felfedezéseivel részletesen foglalkozik az Evening

Standard. A lap azt írja, hogy a 76 éves tudós, aki semmi fáradságtól sem riad vissza, Közép-Ázsia ismeretlen részeit kutatta át és jelentős mérték-

ben javította e terület térképét. Stein Aurél csak kevés időt tölt Londonban, majd Kasmirba utazik, ahol feldolgozza a feljegyzéseit.

Ünnepélyesen fogadták Budapesten Frick német belügyminisztert

Budapest, június 6. Frick dr. német belügyminiszter Budapestre érkezett, ahol egy hetet szándékszik eltölteni. Frick Keresztes Fischer Lajos magyar belügyminiszter meghívását fogadta el. A német birodalmi belügyminiszter társaságában érkezett a magyar fővárosba Kundner német államtitkár, a német belügyminiszterium két igazgatója, valamint Bonhardt altábornagy.

A német belügyminisztert a Keleti pályaudvar magyar és német zászlókkal feldíszített

perronján ünnepélyesen fogadták. Kivonult több rendőr század, a budapesti Hitlerjugend és Volkeshund küldöttsé-

ge, Keresztes Fischer Ferenc belügyminiszter, Budapest polgármesterei és a miniszteriumok képviselői.

Újból elhalasztották a Böszörményi gyilkosság tárgyalását

Kolozsvár, június 6. A hadbíróság hétfőn ismét a Böszörményi gyilkosságot tűzte ki tárgyalásra. A tárgyalásra a

késő délutáni órákban került sor. Hétfőn három tanút kellett volna kihallgatni, de az előrehaladott idő miatt nem kerülhetett sor mind a három tanu kihallgatására és csak két orvost hallgattak ki. Zsiga Ferencet, a Munkásotthon gond-

nokát már nem tudták kihallgatni. A védelem pedig újabb három tanút jelentett be és a hadbíróság elrendelte ezeknek a tanuknak a kihallgatását is. Ezért a tárgyalást június 11-re halasztották.

Száz kutyájával együtt temették el egy angol vénkisasszonyt

London, június 6. A napokban Lonze városában meghalt Marion Ruhwel 68 éves vénkisasszony. Halálos ágyán arra kérte jogtanácsosát, hogy száz kutyáját együtt temessék el vele. Miss Ruhwel végakarátát teljesítették. Halála után egy

állatorvos különleges injekciók segítségével a gazda nélkül maradt egész állatállományt a kutyák paradicsomába küldte. A „barbár” végrendekezés az egész környéken nagy felháborodást keltett.

Papír és írószerek

nagy választékban

Pásztor Ede papírkereskedésben

Piata Mihai Viteazul 4. szám.

NAPPALOK ÉS ÉJSZAKÁK BELGRÁDBAN

JUGOSZLÁVIAI UTINEGYZETEK

(Belgrád.) Tizenhét nap egy országban sok arra, hogy az utazó csak a vonat ablakán elcsikló tájakat lássa, de kevés, hogy a vidékek belső életét megismerje. Amit a magyar újságírók tizenhétnapos jugoszláv körutján láttam, csak a fa lombja és nem a gyökere, ennek fölboncolását azonban szívesen átengedem az államok botanikusainak. A úrról most és még néhány cikkben tudósítok, csak néhány emléket, amit egy idegen ország az idegzetben hagy, mint egy meleg illatot egy idegen nő a villamoson. Illik, hogy beszámolómat a fővárossal kezdjem.

Alumíniummal és vasbetonnal tör Belgrád az ég felé. Korábban reggel arra ébred az ember, hogy a szálloda ablakán te-
szümmögnek a könnyű, gyors repülőgépek, amelyek odaát a Duna tulsó partján, a zimonyi Bezsánija-repülőtérrel rajz-
nak föl, mint alumínium szu-
nyogok. A Kralja Alekszandrán meg, a most épülő főúton, vasbetonból a magasban rak-
fészket a város: felhőkarcolók épülnek, mert minden négy-
szögöl valószínűleg drága, a levegő meg ingyen van. De ez a keserves küzdelem a talp-
alatti helyért, megszűnik majd, ha lécsapolják a Kali-
megdán alatt a Duna és a Száva kiöntéseit, a „belgrádi Lágymányost”. Egy dán vállalat már hónapok óta dolgozik rajta, de sok időbe telik még, amíg meg tudja fékezni a vad-
vizeket. Itt épül fel akkor a hipermodern Belgrád, vonalzó-
val húzott utakkal és homlok-
zatokkal — olcsó lakbérékkel. Addig azonban még sok Száva ömlik a Dunába. Addig még egymás fölött és mellett szorog a 405 ezer lakó, amely nemrég még csak 300 ezer, három évtizede pedig csak 80 ezer volt. Nem csoda, ha ezzel az emberözönléssel nem lehet lépést tartani.

Mindegy. Így érdekes ez a furcsa, zsúfolt keverék város, ahol a sima homlokú felhőkarcolók mellett még megtalálni a közelmúlt török hódoltságának kidülledt mellü, alacsony, hátrémes házait, ahol nappal a konyeza Mihajlován, a belgrádi Váci-uccán, ragyogó kirakatok között futnak az áramvonalas autók, a vadonatúj vörös villamosok és buszok, este meg kis lebujokban megmoccan a tamburan a fülledt balkáni muzsika és a dünyögő keleti zene. De erről majd később.

BORBÉLYNÁL mondják, hogy a szerb borbélynál nincs ügyesebb sehol a világon, épp úgy, mint a ma-

gyar pincérnél, aki elárasztotta az egész Balkánt s így a legutolsó sucadijai faluban is magyarul lehet borbélyt rendelni — a borbélynál külön szertartás a borotválás. Előbb ötféle krém preparálja az arc-
bőrt, mint valami drága szatytyánt, aztán kétféle vibrációs masszázst következik s végül illatáradat és puderfelhő fejezi be a műveletet, mely összesen 15 leibe kerül. (Nem tudtam megállni, hogy a szerb borbély bűvészi kezéről meg ne emlékezzem.)

Néhány szót

a róól is — kell mondani, ha már a puder-
nél tartunk. Mert sehol más-
hol ilyen erősen festett, meg kell hagyni, nagyon szép nő nem láttam. Különösen a sötét délszláv típus fest magának nagy, szivvonalu száját és cinóberszínű arcot. Az a fajta, amelyiknek mélyzöld a szeme, de mindenki feketének nézné a szempilla sűrű árnyékában. S érdekes, hogy a piro-
sítót itt a parasztnő vezette be. Az erős, termékeny bunyevác menyecskék és a délszerb lányok használták először a piros „bécsi rongyot”, úgy hogy a rúzsozás itt valóságos népszokás. Persze, a primitív eszközöket a városi asszonyoknál Coty-gyártmányok és Lentheric-készítmények helyettesítik. A női divatra pedig természetesen erősen hat mindenféle nemzeti jelleg: stilizáltan ugyanazt a bosnyák sapkát és

montenegrói „kapát” hordják, amellyel lépten-nyomon talál-
kozni öreg boszniai bocskoros — opánkás — parasztok és a lovcseni kecskepásztorok fején

MESTROVICS

Ivan Mestrovics. A szerbek büszkesége, a dalmata parasztgyerekből nőtt világhírű szobrász. Hatvan év körül jár, rendszerint ciprusoktól beárnyékolat spallato villájában él, de művei egész Jugoszláviában öt idéznek. Robusztus, Rodin-modoru szobrai (Rodin tanítványa volt) ott állanak a konak muzeumában s lenyűgöznek mindent. Az ő, Franciaországnak ajánlott műve áll a Kalimegdánban, ő sajátította ki magának az Avala tetejét, monumentális hősi emlékével. Hihetetlenül termékeny zágrábi műterméből árának a szobrok: jut egy a Diokletianus-palotába, a raguzai uccákra, eldugott vidéki templomokba. — Nevével mindenütt tele van az ország s méltán büszke rá Jugoszlávia.

KALANDOZÁSOK

közben telnek a nappalok. — Kóktéparti Ilics Vladánál, — Belgrád polgármesterénél, az állandó jugoszláv miniszterelnökjelölténél, séta a Kralja Milánán, ahol a legutóbbi idő-
kig állt a világ utolsó cári követ-
sége. Autót a főváros tündéri környékére. Délutáni „csavabcsicsa”, híres balkáni husétel, és rá „bizerka”, az a fehérbor, amelyből címeres hordók áll-

nak a banjai pincékben a királyi család számára, nyers sonka és juhsajt, gazdag szerb uzsonna Franzenstahlban, az óriási sváb településen. Egy pillantás a Szveti Ruzsicára, ahol Cillei Ulrik esküdözött hamisan királyával együtt Hunyadi Lászlónak, meg a rakovi-
cai kolostorra, melynek kertjében komor, fekete pópák sétálnak. Az első korty Belgrádból és a szerb életből és már eltelik a nappal. Jön át a Dunán az éjszaka s uszik a Száva fölött a porfirszínű balkáni alkonyat.

TAMBURA,

BALAJKA — szólal meg a Mackenzieván a

„Novi Beogradban” a kispolgári mulatóhelyen és a „Kaz-
bekben”, a pincébe huzódott orosz lokálban. Az egyikben — illet sem mindennap látni — félábu dizöz magyar dalokat énekel különös, elnyújtott — szláv idiómában s öreg kragujeváci paraszt fujja hozzá a pikulát. A másikban perzsa-szőnyegfalu teremben hordón ül a vendék és 6 dinárért vut-
kit iszik. Tambura és balajka szűrődik ki a csöndes uccára.

— Jos, jos, (megégyeszer) tetszik a dal s a hastáncosnő és állítólagos orosz nagyhercegnő dobbal jár tányérozni.

Furcsa, érdekes világ, valószínűtlenül szép belgrádi éjszaka és schlauchhal locsolnak éjjel az uccán. Most szedik a szeméttankokba a szemetet is s kettőkor még koldul a gyerek az uccán. Ez volt különben az egyetlen koldus, akit egész Belgrádban láttam.

A Teraziján pedig, a királyi palota előtt kék-vörös-arany testőrök állnak és holdfénybe mártott szurcnyal, mint a színes ólomkatonák, vigyázzák a kis király álmát.

Mátrai-Betegh Béla.

Be'iltotta a magyar kormány a nyilasok által megvásárolt „Magyar szó” című lapot

Egyenruhában jelennek meg a nyilasok a parlamentben

Budapest, június 6. A választásokból megerősödött ki került szélső jobboldal további harcra készül. A Hubay-féle nyilaspárt — amint a „8 Órai Újság” jelenti —, megerősödését azzal is kifejezésre akarja juttatni, hogy képviselői

egyenruhában jelennek meg a magyar képviselőház ülésén. Az egyenruha zöld ing, fekete csizma és fekete, vállon átvett szíj.

A magyar belügyminiszterium egyébként a magyar szélső jobboldali mozgalom egyik lap-
ját, a „Magyar Szó” további megjelenését beszüntette. — A lap eredetileg a kormánypártból kivált Bornemissza-Mikecz csoport szócsove volt, legutóbb azonban a nyilaskeresztesek rendelkezésére bocsátotta magát.

Pál jugoszláv régensherceg elutazott Berlinből

Berlin, június 6. Pál jugoszláv régensherceg hétfőn délután búcsulogatást tett Hitler kancellárnál, majd este fél 8 órakor feleségével és kíséretével elutazott a német fővárosból. A keddi napot magánvendégként Drezdában töltik. Markovics jugoszláv külügyi miniszter Berlinből egyenesen

Belgrádba utazik.

Német politikai körökben hangoztatják, hogy a hercegi pár berlini útja pusztán udvariassági látogatás volt és az ilyen udvariassági látogatások alkalmasak olyan légkör megteremtésére, amely nem lehet közömbös a két ország politikai kapcsolatainak szempont-

jából sem, új egyezmény megkötésére azonban természetesen nem került sor.

A „Figaro” szerint Pál jugoszláv régensherceg berlini látogatása után Bucurestibe utazik, a hónap vége felé pedig Londonba megy.

ERRE KIVÁNCSI AZ AMERIKAI KÖZVÉLEMÉNY

MI LESZ 1940-ben?

Az elnökválasztás dönti el Amerika hatalmi helyzetét

Néhány esztendővel ezelőtt, egy kiváló amerikai vezető férfi előadást tartott Romániában és — többek között — azt mondta, hogy az amerikai alkotmány értéke a kormányzás állandóságának biztosításában áll. Egy elnök, akit egyszer megválasztottak — ha jó, ha rossz, négy évig az ország élén marad és ezalatt a négy év alatt senki és semmi — még ha feltételeken — a legsúlyosabb

hibákat követné is el — nem távolíthatja el.

Az elnöknek ez a biztonság-érzele lehetőséget nyújt programja megvalósítására — a melynek alapján megválasztották, hiszen bőségesen van ideje reá az intézkedések hatásairól meggyőződést szerezhet a helyszínen, fenntarthatja azokat, ha jónak látja és visszavonhatja, ha nem vezetnek eredményre.

utján, tehát kölcsonökre és súlyos adókra van szükség. Az ellenzék ezzel szemben azt állítja, hogy ez a politika meg-

öli a kezdeményezési kedvet, megijeszti a tőkét és a csődjútrára vezet.

Biztos, hogy minden, ami „big bussiness” és „big finance” Rooseveltnél van. A leg-hatalmasabb iparvállalatok vezetői Owen Young a General Electric, Stettinus, az United Steel és Sloane a General Motors vezérigazgatói az elnök által kinevezett bizottság előtt a jelenlegi válságot a tőke félelmének tulajdonítják.

Dolgozó tömegek, kiskereskedők, munkások Roosevelt mellett állanak

A nagytömegek viszont halálra lelkesek. A dolgozó emberek, a kiskereskedők, a munkások — mindazok, akik élvezték Roosevelt programjának előnyeit, remélik, hogy még van kilátás Roosevelt újra megválasztására. A kiskereskedők által adott társasvacsorán — amelyet a rádió is közvetített — hallani lehetett, hogy Roosevelt elnököt megjelenésekor öt percnél tovább tartó frenetikus tapsal fogadták.

A népmozgókban valahányszor Roosevelt elnök megjelenik, mindig hatalmas taps vihar tör ki.

A Gallup-féle „közvélemény kutató intézet” pedig a leg-

utóbbi kiadásában azt mutatja, hogy Rooseveltnél elnök mellett a lakosságnak még mindig több, mint 54 százaléka áll.

Ha így áll a helyzet, mi lesz 1940-ben?

Természetesen minden megálapítás korai. Az amerikai közvélemény igen befolyásolható és néhány rendkívüli külvagy belpolitikai esemény legmeglepőbb eredményre vezethet.

A kérdéssel való foglalkozás azonban nem korai. Mert az amerikai — amint az európai események lehiggadnak visszatér Amerika első számú kérdéséhez: mi lesz 1940-ben?

Gigantikus küzdelem a demokrata és republikánus párt között

Ez az állandóság még növekedett is, mert az utóbbi időben az első négy esztendő eltelte után szinte minden elnököt megtartottak újabb négy évre.

De — mint mindenemeri intézménynek, az amerikai rendszernek is meg vannak a hátrányai. Már is itt van a jelenlegi példa. Habár Roosevelt elnök második négy évre szóló megbízatása csak 1940 végén jár le, tehát még 18 hónap választ el ettől az eseménytől, — az egész ország már is szokatlan izgalomban él és mindenki arra gondol: mi történik majd 1940-ben.

Ki jelölnek? Ki fog győzni? Hogyan és kinek a javára fog eldőlni a demokraták és republikánusok között folyó gigantikus küzdelem?

Ime, mennyi kérdés, melyek ahelyett hogy közvetlenül a választás előtt foglalkoztatnák az amerikai közvéleményt, — vagy legalább is legfeljebb egy évvel a választás előtt, mikor a pártok még fogják nevezni jelöltjeiket, — máris a legsúlyosabb hatással vannak az egész amerikai közvéleményre.

Igen. Az annyira irigyelt Amerika súlyos lelki válságon ment át. Teremtő energiák, — munkás kezék, természeti kincsek állanak kiaknázatlanul, mert a tőke nem mozog. Milliárd és milliárd dollárokból felhalmozva a bankokban hever s várja — az 1940-es esztendőt.

Éppen most jelent meg egy karikatura, amelyen Roosevelt elnök elgondolkodva áll egy dollár előtt és megkérdi:

— Miért vagy olyan lusta?

— Mert nincs bizalma bennem (sugja az ellenzék).

És itt van a probléma kulcsa. Két hatalmas amerikai párt. Két őszinte, de teljesen ellentétes felfogás jegyében incult meg a gigantikus küzdelem. Az amerikai lelkéhez sem mi sem áll közelebb, mint a prosperitá — ezt a szót feleslegesen lefordítani, mert minden nyelven ugyanazt jelenti — de

mindkét párt különböző utakon akarja elérni.

Óriási közmunkákat ígér a demokrata párt

Egyik oldalon áll Roosevelt elnök felfogása, amely szerint a megoldást az óriási munkálatok hozhatják meg. Minél nagyobb tömegnek finanszírozás

ANANÁSZ-EPERREL HIZLALJÁK A DISZNÓT

Tanácsstalan ember riportja a piaci drágaságról

Alulírott újságíró minden hétfőn és pénteken teszalad a zöldségkosarak közé, végigtűlepszik köztük és megkérdi:

— Hogy a krumpli? És a zöldhagyma? Hát a saláta Mennyiért adja néném a cseresznyét?

Mire eleinte nagyon udvarias válaszokat kap, hogy:

— Nyolc lei egy kiló, kedveském.

Majd amikor egy kosárral arrébbment, még utána is szól:

— Na, magának hétért adom, mennyit mérjek ki?

Mire az ember úgy tesz, mint aki nem is hallja, csak feljegyz: cseresznye kilója 7—8.

Néhány hét múlva már egészen másképpen megy a dolog. Az ember megkérdi: hogy a földi eper, néném? mire néném csak végignéz megvetően és annyit mond:

— Mit érdeklis az urat, ha ugyse vesz soha semmit...

Végül nincs más hátra, mint hogy az ember a vásárlóközönségtől érdeklődj meg nagy udvariasan: hogy tetszett venni ezt a pár csirkét, kérem? Mire egyesek kevesebbet mondanak, hogy megmutassák, milyen nagyszerű házi asszonyok, mások többet mondanak, hogy aztán hozzátehes

sék az örök panaszt: rémes, hogy milyen drága ma ez a piac.

De aki odajár, az mindenképpen tapasztalhatja, hogy a piac mostanában tényleg és valóban drága.

Két héttel ezelőtt, emlékszem, még három fej salátát adtak örömmel egy leiért, ma már könyörögni kell, hogy kettőt lehessen kapni belőle. A zöldhagyma volt már két köteg egy lei, ma egy köteg két lei és ez a helyzet a többi piaci áruk körül is.

Pedig az ember azt várná, hogy amint a nyár előrehalad, amint megszűnik a „primör” varázsa, egyre olcsóbb legyen minden. Mi hát akkor az oka annak, hogy a váradi piac szembehelyezkedik a természet törvényeivel és olcsóbbodás helyett mindent drágít?

Az árus, ha óvatos kérdésekkel mégis szórabirod ezt a kényes témát illetőleg, rendszere sen csak ennyit válaszol:

— Ha nem adják meg az árát, inkább hazaviszem és a disznóknak adom.

Amiből elképzelhetjük, mi-be fog kerülni ősszel az a hízott disznó, amelyet ananász-eperrel tápláltak kővére. De

akad egy-egy, aki szükségét érzi némi magyarázkodásnak és azt mondja:

— Drága a munkás, kérem, az az ok. Ezelőtt harminc, negyven lei volt a napibért, ma nem kapni hetven leien alul. És, amíg mi itt árulunk, kell, hogy ottihon béressel dolgoztassunk.

— És miért emelték fel a napibért?

— Azt mondják megdrágult az élet...

Hát kérem, így van ez. Drága a piac, mert megdrágult az élet, mondják a falusiak. És megdrágult az élet, mert drága a piac, mondják a városiak.

Az ilyen körbe-körbe magyarázatok sohasem helytállóak. De hát akkor mi a magyarázat?

Köfa nem tudja. Vásárló nem tudja. Piaci riporter nem tudja. Senki sem tudja.

De mindenki panaszkodik és joggal.

Amin nem is csodálkoztunk, hiszen MA élünk...

(r. gy.)

Detektív egénybe illő nyomozás után fogták el a csendőrök a diószegi szőlőhegyek rémét

Selyempaplanokat, párnákat, elásott boros és pálinkás hordókat találtak a nagyváradai származású betörő rejtekhelyén

Bihardiószeg, június 6. A diószegi és környéki szőlőhegyeken az utóbbi időben állandóan fosztogatják ismeretlen egyének a szőlősgazdák borpincéit és prэшázait, de a nyomozás a tettes, vagy tettesek után eredménytelen maradt. Különösen sok bor és pálinka tűnt el, de különböző berendezési tárgyak is gyakran hiányoztak az ismeretlenektől meglátogatott szőlőkől.

A múlt héten az egyik nagy szőlősgazda szőlőjéből tűnt el százötven liter pálinka és a vincellér elhatározta, hogy ez alkalommal ő maga kíséri meg kinyomozni a tetteseket. Behajtott Diószegre és végigjárta az összes kereskedőket azzal, hogy bérései számára akar nagyobb mennyiségű pálinkát vásárolni. A legtöbb kereskedőnek nem volt raktáron a kért mennyiségben áruja, de végül

is a szövetkezeti üzletben azt tanácsolták neki, hogy menjen ki a szőlőhegyre Boros Porkoláb Imréhez, mert éppen előző nap ő ajánlott fel eladásra 150 liter pálinkát.

A vincellér azonnal értesítette nyomozása eredményéről a csendőrséget, amely megfigyelte a szükséges lépéseket. Boros Porkoláb Imre elfogatására.

Nagyváradai származású a szőlőhegyek réme

Hogy a tettes csak Boros Porkoláb lehet, az az első perctől kezdve nem lehetett kétséges. Az izgága természetű fiatalember néhány hónappal ezelőtt került Nagyváradra Diószegre, ahol a szőlők között egy pajtában ütötte fel sátorfáját és kis egylovas kocsijával gyakran tette meg az utat Várad és Diószeg között. Sem

földje, sem szőlője nem volt és így másképpen, mint lopás útján nem juthatott a szövetkezetnek felajánlott százötven liter pálinkához.

Boros Porkoláb izgalmas eltűnése

A csendőrség a vincellér bejelentése után azonnal kiszállt Boros Porkoláb lakására, de a legényt nem találták otthon, mert az éppen Váradra kocsizott. Huga azonban, amikor a csendőrség vallatni kezdte, — azonnal beismerte, hogy a szőlőkben az utóbbi időkben elkövetett lopásokat tényleg bátyja követte el. A hevenyében megrendezett házkutatás is igazolta a gyanút, amennyiben igen sok bor és pálinkát, valamint öt selyempaplant és több drága párnát találtak, valamint egy revolvért is.

A csendőrség azonban tudta, hogy az izgága természetű legénynek még egy revolvere van és ezért elfogását igen óvatosan készítették elő. A Várad és Diószeg közötti csendőrségi ket mind értesítették, a diószegi csendőrök pedig a félegyházai átjárónál helyezkedtek el és itt várták Boros kocsiját. A kocsit csakhamar fel is tűnt és ekkor a csendőrmester egyedül előlépett és igazolásra szólította fel Borost, aki gyanútlanul leszállt a kocsiról, mivel ezen az útvonalon nem ritka az utasok igazoltatása.

Amint Boros Porkoláb leszállt a kocsiról, a csendőrök óvatosan körülkerítették és mire a legény magához tért, már nem volt menekülési lehetősége. Megkötözték és becsapították Diószegre.

Letartóztatása után azonnal lakására vitték, ahol bevallotta tetteit, sőt megmutatta azokat a rejtekhelyeket is, ahová a lopott holmikat elásta. Való-

szagos földalatti kincseskamrák tártak a csendőrök szeméi elé rengeteg lopott szeszesital és háztartásbeli tárgy került a csendőrség birtokába.

Boros Porkoláb Imre kihallgatása és a helyszíni szemlét még folyamatban vannak, — azoknak befejezése után pedig úgy öt, mint családját, amely tudott lopásairól, átadják a nagyváradai ügyészségnek.

Szigoru vizsgálatot követel az angol közvélemény a „Thetis” tengeralattjáró elsüllyedése ügyében

London, június 6. Hétfőre virradó éjszaka az angol admirális tagjai a Somáli cirkáló fedélzetén ülést tartottak a Thetis elsüllyedése ügyében. Birkenheadben az elpusztult legénység hozzátartozói nagygyűlést tartottak és követelték a legszigorúbb vizsgálat bevezetését. A város polgármestere a kijelentései szerint az angol admirális módszerei elavultak és a mentési munkálatokat is állítólag későn kezdték meg. A sajtó a következőket kifogásolja:

1. Hogyan történhetett, hogy a tengeralattjáróra több személyt engedtek és ezáltal túlterheltek?
2. Miért nem volt több hajó jelen a próbalemerülésnél?
3. Miért tartották meg a próbalemerülést éppen azon a helyen, amely iszapos és tele van hajóroncsokkal?

Az angol kormány rendelkezése 400 hátramaradott nyugdíjat kap az angol kincstártól.

Az angol királyi pár és Mária királynő részvétüket fejezték ki. Szerdán valamennyi hadihajó fedélzetén és valamennyi

angol kikötőben gyászistentiszteletet tartanak az elpusztult legénység lelkiüdvéért.

Órát lopott Kolozsváron egy nagyváradai egyetemi hallgató

Kolozsvár, június 6. Salammon Mór Trecoare ucca 1. sz. alatt lakó kereskedő pár nappal ezelőtt bejelentette a központi rendőrségen, hogy ismeretlen tettes kilopta zsebéből 3500 le. értékű zseboráját és 500 lei készpénzt tartalmazó pénztárcáját. Három napon át tartó nyomozás után a detektívek megállapították, hogy a tettes Neufeld Miksa nagyváradai illetőségű és Kolozsváron Iorga ucca 2. szám alatti lakó III. éves egyetemi hallgatóval

azonos. Neufeld látogatóban volt Salammonnál és egy őrizetlen pillanatban a szék támlájára helyezett ruhából kilopta a zseborát, melyet Florentthal ékszerésznek adott el. Másnap hasonló körülmények között megismételte a lopást, 500 leivel károsítva meg a gyanútlan kereskedőt. A rossz utra tévedt fiatalembert beismerő vallomása után átadták az ügyészségnek.

Revolveres merényletet követtek el a kenti herceg felvétele ellen

London, június 6. Az angol fővárosban nagy meglepetést keltett az a hír, amely arról számol be, hogy a Kenti herceg ellen revolveres merényletet követtek el. A kenti herceg palotája előtt gépkocsijába akart szállni, hogy az egyik moziba menjen, amikor merénylet ugrott eléje és revolverrel rálőtt. A lövés nem talált. A merénylet letartóztatott. Az ügyben az angol rendőrség széleskörű vizsgálatot vezetett be.

Gayda felkelést szított a németek ellen

Páris, június 6. A „Figaro” című párisi lap ellenőrizhetetlen forrásból azt a szenzációs hírt közli, hogy Gayda, a cseh fasizták vezére, a múlt hónapban németellenes felkelést készített elő. Neurath német birodalmi protektor azonban nyomára jutott az egész tervnek és a megtett katonai intézkedések a terv keresztülvitelét megakadályozták. Prágában az ügygel kapcsolatban több letartóztatás történt.

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 90

— Remélem nem gondolta komolyan — mondta. Egész munkái végeztem a kis részese-
sedéért. Csak a szert adta be az embereknek s arról gondoskodott, hogy az „imádkozó fánál” nyugodtan kifoszthassuk őket. Lehet, hogy azután is törődnie kellett velük, de erről nem tudok. Néha csodálkozom, hogy egyiket sem fogták el, hiszen egy penny nélkül álltak és...

Az óriás lebiggyesztette alsó ajkát s kérdően pislogott Chapmanra, aki elfordította tekintetét és fojtott hangon megszólalt:

— Ügyeljenek arra, hogy ne fogják el őket, mert senkisémet hitt volna nekik. Legföljebb az örültek házába zárták volna őket a börtön helyett, ami talán még kellemetlenebb. De azt hiszem, más gondjaink vannak, minthogy ezekkel törődjünk.

— Igaza van — felelt Richards. — Ne beszéljünk a multról. Az ausztráliai fickó biztosan a hálónkba akad és a másik fráterből is kiszedjük, hová tette a pénzt. Talán már ma szóra birom. Valahogy használni tudom már a beteg kezemet is...

Chapman bólintott.

— Helyes — monda — tehát nyolc óra feje várom. Előbb ne jöjjön, mert nem tudom elküldeni a személyzetet s nem szeretném, ha tulokat látnák nálam. Ne jöjjön Morleys Driften át, hanem az országúton. A legutolsó vonat tíz órakor megy vissza s így épp elég időnk lesz.

Az óriásnak mindez nagyon megfelelt, mert így módot talált arra, hogy Miss Nellienek több időt szenteljen. A kis barátnő már reggel óta nagy gondot okozott, a megígért kirándulás miatt. Szívesen visszautasított volna, de emlékezett a mult este viharos veszekedésére és tudta, hogy Nellie nem egyeznék bele egykönnyen.

Elindult, hogy föladjá az újsághirdetést s aztán kiutazott Camberwellbe, Nelliehez. Közben Chapman jó félóra hosszat sétált föl-alá az irodában, hogy a zürzavaros tervek között rendet teremtsen.

Végre a hamutálcába dobta a félig szétharapdált szivart és fölszabadultan nyújtózott mert azt hitte, hogy sikerült a megoldást kieszelnie. Ha gyorsan s hidegvérűen cselekszik, nem hibázhatik.

XXI. FEJEZET

Chapman egyszerre annyi önbizalmat érzett, mint legskorábbi idejében és egészséges arcán kihívó mosoly jelent meg. Aztán lassan fűtyülni kezdett s hirtelen eszébe jutott Miss Tallmadge.

(Folyt. köv.)

SPORT

Végeért a Nemzeti Bajnokság

A bajnokság végetért és a patok. A helyzet azonnal átkinthező, ha megnézzük a táblázatot.

A Nemzeti Bajnokság állása

1. Venus	22	14	7	1	51:20	35
2. AMTE	22	10	5	7	40:35	25
3. Ripensia	21	10	4	7	49:38	24
4. U. D. R.	22	9	5	8	30:33	23
5. Victoria	22	9	3	10	38:38	21
6. FC Carpați	21	8	5	8	24:31	21
7. FC Rapid	22	8	5	9	39:32	21
8. Iuventus	22	8	4	10	37:37	20
9. Sp. Student.	22	7	5	10	30:35	19
10. Kinizsi	22	6	7	9	48:56	19
11. Tricolor	22	7	3	12	23:38	17
12. Gloria	22	5	7	10	27:43	17

Ha a táblázatra tekintünk, megállapíthatjuk, hogy még soha ilyen izgalmas, változatos bajnoki idény nem volt, mint az idei. Csak a bajnokság kérdése volt biztos és a negyedik helyezettől kezdve minden csapat ki volt téve a kiesés veszélyének. Az ötödik, a Victoria, még az utolsó mérkőzés előtt a kiesés lehetőségével számolt.

Kiesett tehát a Kinizsi, a Gloria és a Tricolor. Két nagy multu és egy nagypénzü csapat. A Kinizsit helyi riválisa a Ripensia boxolta ki és megvédte a kieséstől a Sportul Studentescu-ét. A Kinizsi kiesésével a román futball egy korszaka záródik le. A Gloria is hosszú időn keresztül az erdélyi futball élgárdájába tartozott. A Tricolor a pénz varázsával igyekezett neveit szerezni...

A váradi csapatok közül a Törekvés győzött a NAC kikapott. A piros-feketék győzelme reális, megérdemelt volt, felültették bajnokjelölt ellenfelüket. A Törekvésnek meg kellene tanulni vidéken is jól szerepelni, akkor soha nem lennének kiesési gondjai, mert ezzel a csapattal előkelő helyre tarthatnának számot a csoportjukban. Ehhez természetesen az kell, hogy ne gyengítsék a csapatot, ne adjanak el játékost. A csapat ha eredményeket ér el kikeresi a rezsit és a nagyobb érdeklődés pótolja a deficitet.

A NAC ma is jó csapat, a hajdani hibákkal. Jobb volt, mint a TMAC és a TMAC még is megérdemelten győzött. A NAC nem elég egységes, az együttesben nincs elég ambíció. A TMAC leszorítva is egységesebbnek tűnt fel, mint a NAC. Emellett a csatársor puha, egyesek alibi futballt játszanak, nem gólrá török a régi

NAC játékosok puhaságával, de azok nagy tudása nélkül. A TMAC sokkal kevesebb helyzelemből eredményes tudott lenni Kis javítással azonban mindennütt megállja a helyét ez a csapat.

Románia katonai lovascsapata győzött

Varsó, június 6. A nemzetközi lovasversenyek utolsó napján is a román lovasok újabb nagy sikert arattak. A katonai versenyekben a „Nemzetek-díját” ugyanis Románia nyerte meg Lengyelország előtt.

L. Popescu ismét Európa-bajnok

Bucuresti, június 6. Európa pehelysúlyú ökölvívóbajnokságát a belga Phil Dolhemmel szemben Popescu nyerte meg, aki 15 menetes küzdelem után pontozással verte ellenfelét. — Lucian Popescu ezzel már harmadizban nyerte az Európa-bajnokságot.

Rádió műsor

SZERDA.

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok. 12 Tarka zene lemezekről. 13 hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. 13.40 Gramofon. 14.15: Hírek. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19 Felolvasás. 20.15 A Románia őrsege szervezett órája. 21 Bucuresti-trió. 21.30 Gramofonlemez. Közben 22 Hírek. — 23.15 Vendégloji zene. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények. BUDAPEST I. 7.45 Torna,

Apróhirdetések

POSTA

Fényképek

nagyon olcsón és nagyon jó szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat Régi hépekről élethű nagytasok Str. Alexandri No. 4,

ÁLLÁS

Egy jó cipészsegéd felvétetik Pantea, Str. Gheorghe Costea Foru 20. 1741

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Képzett ápcionő és segédmü-tősnő felvétetik a Zsidó-kórházba. Jelentkezés: 12—2 óra között. 1731

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy kétajtós, teljesen jóállapotban lévő hosszú ruhás szekrény. Szőke, Str. Alexandri No. 56. 1693

Egy teljesen jó állapotban lévő, férfi szürke, nyári öltöny eladó. Cim a kiadóban. 1630

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyalállomástól alig 5 percnnyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceza 12

LAKÁS

Kiadó azonnalra kis szoba, konyha, fűskamarából álló lakás. Str. Franceza 12. 1734

Különbejáratu szép szoba, földszinten, üresen azonnal kiadó. Str. Nic. Iorga 11. 1743

KÜLÖNFELE

Costa Foru uccá 39. előtt elvesztett két hete 2 kis malac. Megtalálója abba a házba adja be. 1742

hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Honvédenekar. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Előadás. 18.45 Cigányzene. 19.10 Előadás. 20.30 Előadás. 20.45 A Nemzeti Zenede évszázadi zenekari hangversenye. 21.45 Előadás. 22.15 Tánclemez. 22.40 Hírek. 23 A Rádió szalonzenekara. — 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA PIATA MIHAI VITEAZUL 4